

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Momentul dela Cluj

Zilele de 5 și 6 Noembrie vor trebui însemnate cu roșul marilor sărbători în calendarul românismului și al ortodoxiei ardelene. Biruința românească în capitala Ardealului în acele zile s'a pecefluit. Atunci s'a coborât în cortul mântuirii, alcătuit și fixat de poporul românesc pe pământul vechilor sale dureri, Dumnezeuul părinților noștri ca să ne fie în veci ocrotitor de dușmanii de odinioară și ajutător în silințele noastre de-a ne împlini menirea pe aceste plaiuri.

Catedrala dela Cluj e nu numai monumentul magnific și durabil ce exprimă înaltele aspirații și aptitudini românești, ci și centrul viu din care se vor răspândi peste nordul Ardealului puterile dumnezeiești, creatoare de conștiință națională și de alese virtuți.

Catedrala dela Cluj este semnul crucii strămoșești pus pe moșia eliberată de puterile vrăjmașe, pentru sfântirea și apărarea ei, pentru depărtarea duhurilor răuvoitoare cari ar mai vrea să dea târcoale în jurul acelor locuri. Vederea și prezența ei luminoasă, puterile ce emană din ea, înfricoșează spiritele întunecului și le topește îndrăzneala, de nu se mai pot ținea drepte.

Ca la aducerea chivotului legii în templul lui Solomon, tot poporul în frunte cu regele și cu arhierii lui a săltat și a cântat de bucurie. Poporul dreptcredincios cu toți frunțașii și cu preoții săi a simțit în acele zile că mâna Domnului îl sprijinește puternic. Dreapta credință păstrată cu prețul multor suferințe și umilită până de curând de atâția irozi a izbucnit strălucitoare de putere și de viață. Comoara cea de mare preț ascunsă oarecând în țarină s'a arătat ca un alt Hristos ce înviază trântind la pământ pe disprețitorii Săi.

Preoțimea și Frăția Ortodoxă Română, Aron și Moise, a întâmpinat cu stăpări și cu imne de laudă pe Domnul când s'a coborât în locașul Său. Flacăra de pe altarul sufletelor lor a primit și mai multă putere. Frăția și-a întărit încă odată legământul de fidelitate către Dumnezeuul părinților noștri, cinstind amintirea unuia dintre cei care a suferit și a luptat mai mult: Sava Brancovici. Iar imnul de laudă «Cerurile spun» al profesorului de medicină, până mai ieri instruit de Dumnezeu, V. Papilian, arată culmile spre cari sunt atrase puterile de creație ale sufletului intelectualului român, de către Duhul sfânt, luminătorul adâncimilor spirituale fără de sfârșit și inspiratorul celor mai veritabile expresii de artă.

Credința ortodoxă are în sânul ei cu adevărat pe Duhul sfânt care îmbogățește sufletul, îl mângăie, îl îmbunează, îi dă fericiri negrăite, îi luminează întunecul existenței și-i îndreaptă privirea spre realitatea dumnezească.

Manifestarea dela Cluj, cu amploarea ei firească, cu strălucirea ei sinceră, cu entuziasmul ei de mare și, desigur, durabilă tenziune, e un moment unic până acum în istoria ortodoxiei românești de după război. Nota mare și mult promițătoare a dat-o în toate acestea suprinzătoarea și desăvârșita aderență și participare a elementului mirenesc constituit în FOR. Dacă FOR-ul merge pe calea aceasta, ortodoxia românească va trăi în curând o epocă de glorie cum nici nu ne-o putem închipui. Cugetarea, arta, politica, viața socială, toate ramurile vieții românești se vor împregna de pecetea spiritului ortodox creștin; va fi începutul adevăratei culturi mari românești.

Guvernul nou

M. Sa Regele dând dlui I. G. Duca mandatul să constituie guvernul, șeful partidului național-liberal a prezentat Suveranului lista de miniștri.

Lista guvernului nou este următoarea:

Președintele consiliului de miniștri: I. G. Duca.

Externe: N. Titulescu.

Interne: I. Inculeț.

Finanțe: Const. I. C. Brătianu.

Justiție: Victor Antonescu.

Apărarea națională: Gen. N. Uică.
Instrucțiune publică și culte: Dr. C. Angelescu.

Agricultură și domenii: G. Ci-păianu.

Muncă, sănătate și ocrotiri sociale: C. D. Dumitriu.

Comunicații: R. Franasovici.

Industria și comerț: G. Tătărescu.

Subsecretariatul Aerului: R. Irimescu.

Miniștrii fără portofoliu:

General Paul Angelescu, Alexandru Lapedatu și I. Nistor.

Subsecretari de stat:

La președinție: Alex. Mavrodi și N. Budurescu; la externe: Savel Rădulescu; la finanțe: Virgil Slăvescu

la interne: Victor Iamandi și D. Luca; la domenii: Manolescu-Strunga și M. Negură; la instrucțiune publică: Al. Popescu-Necșești; la muncă: N. Maxim; la industrie: G. Assan.

Noului guvern i se impun, astăzi poate mai mult ca ori când, mari și grele probleme spre deslegare.

Din punctul de vedere al intereselor bisericii ortodoxe, slujitorii ei așteaptă cu tot dreptul ca făgăduelile făcute cu privire la problemele bisericesti să fie aduse la grabnică îndeplinire.

În special, biserica noastră din Ardeal cere să se reînființeze **ministerul Cultelor**; cere ca **On. guvern** să acorde deplină atenție dezideratelor exprimate în **congresul național-bisericesc din anul curent**.

Din programul guvernului va trebui apoi să facă parte și măsuri luate în scopul **salarizării mai omenoase** a preoțimii ortodoxe, atât de nedreptățite în bugetele ultimilor ani.

Așteptăm deci o operă de guvernământ, care să însemneze o îndreptare a stărilor generale de până acum.

Fie ca dorințele și speranțele pe care clerul și poporul nostru le îndreaptă spre noua cărmuire a țării, să nu rămână iluzii frumoase și deșarte ale celor mulți!

Era fatal însă ca «în această zi în care am chemat harul Celui Atotputernic ca să sfințească definitiv stăpânirea românească pe acest pământ» (cuvântarea M. Sale Regelui) să se audă și o notă de flașnetă fără nici o aderență cu grava și înălțătoarea melodie a momentului. O notă de flașnetă fără consistență și fără sens, așa cum se aude din senin, ca o supremă absurditate, prelingându-se pe la ferestre, când inimile auditorului bat înăuntru în ritm de marș vijelios

sau sboară în ceruri de simfonii. Sunetul ce se prelinge pe la fereastră îți răscolește un sentiment de sinceră compătimire pentru bietul cântăreț care învârte manivela zâmbitor și neștiutor. Zâmbitor ca să stoarcă bunăvoința drumeților, neștiutor, pentru că nu-și dă seama ce moment mare tulbură cu unealta sa, ce inoportun se arată cu distracția sa.

Sentimentul a fost cu atât mai penibil, cu cât cel care a produs această disonanță, era chiar prim-

* FOIȘOARA *

Mici studii istorice

Criza „Tibunei“

Timp multcel înainte de-a muri, profesorul Dimitrie Comșa (din Sibiu), fost membru al comitetului național, m'a chemat la sine, să-mi povestească ce prevedea că el nu va putea scrie. Nici eu nu voiu scrie — sau încă nu voiu scrie — câteva întâmplări, bune-a fi — uitate. Altele, ceva mai puțin urâte, conținând esența crizei dela „Tribuna“, nu pot fi lăsate n'umbră și uitare: D. Comșa de-aceea mi le-a predat mie, ca să fie sigur, că vor vedea odată lumina, prin tipar. Întâi în drept să le cunoască sunt sibienii, în mijlocul cărora întâmplările s'au desvoltat. De-aceea documentele istorice apar în „Telegraful Român“ și-apoi vor fi predate, spre veșnică păstrare, Academiei.

I

Ioan Slavici către D. Comșa

Măgurele 8 Noembrie v. 1895.

Iubite Amice, — Vei fi primit, nu mă îndoiesc, răspunsul meu la scriso-

rea ce mi-ai trimis din Vác; în curând însă după primirea acelei scrisori ai scăpat dela Vác, și e lucru firesc, că după întoarcerea Dtale acasă erai atât de ocupat, încât nu ți-a mai rămas tihnă, ca să te mai gândești și la propunerile făcute de mine.

Aici de asemenea s'au schimbat lucrurile. Oamenii, cu care luasem înțelegere pentru înșghebarea cărții de citire, ajunși — cum se zice — la putere, au azi alte griji mai mari și n'ajung nici ei să se gândească la nimicuri cum e o carte de citire. Eu însă, care am rămas tot în starea de mai nainte, mi-am păstrat și preocupările, și Te rog să-mi răspunzi.

Grabă mare pentru manuscript nu e, căci, după cum stau lucrurile, anul acesta nu se va mai face publicațiunea. Întârzierea nu are însă să ne fie spre stricăre, căci acum publicațiunea se va face în condițiuni mai bune.

Profit de ocaziunea aceasta spre a-ți face o rugămintă prietenească. Țin, înainte de toate, să-ți fac, ca introducere, o mărturisire sinceră.

Am stat, precum știi, și eu timp de un an în temnița dela Vác. Incurând

după ieșirea din temniță m'am întors apoi aici. N'am făcut-o aceasta nici pentru că ași fi fost obosit de luptă, nici pentru că aici mi s'ar fi asigurat o pozițiune mai bună decât la Sibiu; dovadă cele ce au urmat. Aveam însă legături intime cu oamenii, care atunci conduceau afacerile publice ale României, și ei se așteptau să le dau mână de ajutor spre a suprima mișcarea din Ardeal. Știam, că lucrul acesta nu e cu puțință și le-am spus-o și lor. Dacăși fi rămas dar acolo, ași fi fost nevoit să mă lupt contra unor oameni, pe care mai nainte i-am stimat și iubit, și mă temeam ca nu cum-va, în focul luptei, să spun și lucruri, pe care numai eu trebuie să le știu, fiindcă în momente de sinceritate mi-au fost spuse. — M'am întors dar aici, și celelalte le știi.

Veniți la putere în virtutea angajamentului de a ajuta pe guvernul ungar să potolească mișcarea națională încurajată, precum ziceau ei, de răposatul I. Brătianu în înțelegere cu Regele, conservatorii și-au dat, înainte de toate, silința de a ne trage în partea lor pe noi, «Tribuniștii», și de a-și asigura „Tribuna“. Ni s'au făcut nouă, fratelui

E. Brote, Protopopului Popescu și mai ales mie cele mai frumoase promisiuni. După ce noi i-am asigurat, că nu avem destulă trecere, pentru că să putem determina pe Români să-și schimbe atitudinea, ei s'au întors spre Părințele Lucaciu și dl I. Coroianu, ear mai târziu spre dl Dr. Rațiu. Aceștia de asemenea au resistat. Atunci mi s'a zis mie: Ei bine! ne vom pune în legătură cu Mocsonyi și cu Miron. I-am încredințat, că se vor compromite. Când au văzut, că cu Mocsonyi și cu Miron în adevăr nu pot să facă nimic, au început să ne amenințe, că ne vor înlătura, fiindcă marile interese naționale cer, ca spiritele să nu mai fie agitate de noi. În acelaș timp au întrebuințat toate mijloacele, ca să producă o desbinare în comitetul din Sibiu.

După ce s'au pornit dar cele două procese mari, eu am stăruit ca acuzații să nu se prezinte la pertractare, ci să vie aici. Aceasta am făcut-o în ajunul conferenței dela 1893, într'o scrisoare dusă de dl Colescu¹ fratelui Brote. Frațele Brote însă atât de puțină importanță i-a dat lucrului, încât a zămbit și nu vi-a comunicat nimic. Abia după procesul

¹ Colescu-Vartic. G. B. D.

ministrul țării, dl Alex. Vaida-Voevod. Ciudățenia se potență la maximum căci Domnia Sa voia să reprezinte statul nostru românesc. Ori se poate închipui statul nostru românesc, creat de biserica strămoșească a acestui neam și fiind și-acum expresia veridică a acestui popor ortodox, să fie atât de departe de bucuria care a fost în acea zi a întregului popor românesc? Nu, dl Vaida n'a vorbit atunci în numele statului nostru. Nu s'a putut ridica până acolo. Anume puteri oculte l-au împiedecat să se identifice cu sufletul poporului românesc. Și am avut impresia penibilă că cel care e chemat să reprezinte statul la acest moment, a fost un izolat, un ins fără rădăcini în realitățile românești, unul care sta de față ca un obiect neînsușit, peste care trece valul simțirii neamului neangajându-l.

La o sărbătoare de talia celei dela Cluj care însemnează o întărire a statului românesc în acele plaiuri, să n'ai nici un cuvânt de pomenire pentru credința care ridică acest zid

românesc, ci dimpotrivă să spui că nu credința, ci toleranța este «stânca de granit» a statului, — aceasta însemnează nu numai lipsă de logică, ci și o mare jignire adusă acestui neam. Nu toleranța este cea dintâi, dle Vaida, ci credința. Credința crează, întemeiază și susține, cum bine a spus M. Sa Regele. Toleranța fără credință e fleșcăială total neputincioasă.

Și de unde vii Dta să dai lecții de toleranță bisericii ortodoxe, care a avut numai să suferă până acum și care prin nimic nu și-a arătat intențiile unei persecuții ca acelea îndurate de ea fie dela toate confesiunile de pe acest pământ al Ardealului, fie dela concepțiile «umanitariste» în numele cărora propovăduiești îmbrăcat în purpura demnității de conducător al statului românesc? Predică altora toleranța, nu celui care abia s'a ridicat pe picioare de sub biciul călailor.

Acum dl Vaida s'a dus. Să sperăm că gestul său nu va mai fi repetat de nici un alt prim-ministru.

Probleme, fapte, comentarii

In lungile seri care vin, — aminteste cetitorilor săi una din gazetele noastre provinciale, — va trebui să cetim cărți care înalță sufletul și revarsă într'insul dragoste de viață și de muncă, dragoste de ordine și dreptate, de adevăr și bine; cărți care ne revarsă în suflet avânt și năzuință spre progres și câștigarea însușirilor alese, curaj, statornicie în lupta vieții.

Toate acestea le aflăm în valoroasele cărți care au fost publicate în ultimul timp în *Tipografia Arhidiecezană din Sibiu*. Îndosebi recomandăm «*Ortodoxia*» de S. Bulgakoff, care trebuie răspândită în cât mai largi cercuri mirenești, iar «*Epicleza euharistică*» de profesorul N. I. Popovici, în cercurile preoțimii noastre.

O apologie a ortodoxiei. — «*Cerurile spun...*» mister religios, de Victor Papilian. Grandioasele festivități ce s'au desfășurat la Cluj cu prilejul stingerii catedralei celei nouă, au avut un strălucit epilog: reprezentarea piesei «*Cerurile spun...*» de Victor Papilian, pe scena Teatrului Național. Autorul acestui mister religios, unic în întreaga noastră literatură dramatică, este profesor la Facultatea de medicină din Cluj și secretar al Frăției Ortodoxe Române din eparhia gospodărită cu atâta înțelepciune și devotament de P. S. Episcop Nicolae Ivan.

Dsa a ținut să-și aducă prinosul strălucitului său talent literar la altarul ortodox ridicat în inima Ardealului desrobot. Și l-a

adus — cu o strălucire și cu o sinceritate care a întrecut până și cele mai îndrăznețe așteptări. Piesa dlui V. Papilian, jucată în fața unui public de cea mai distinsă intelectualitate și de cea mai delicată sensibilitate artistică, — Teatrul era plin de lamura intelectualității ardeleni, — a avut un succes desăvârșit. Iar autorul ei s'a situat pe linia marilor dramaturgi mistici, din a căror ceată face parte la noi și dl Lucian Blaga.

Subiectul piesei îl alcătuiește povestea vieții unui fiu de boier din Maramurăș. Suflet ortodox, de o suavitate feciorelnică, acest fiu de boier se îndeletnicea cu zugrăvirea icoanelor menite să împodobească noua biserică a satului său natal. La îndemnul unui monsenior papistaș, cu gânduri prozeliste, e trimis în apus, să-și desăvârșescă arta și să cunoască civilizația așa de primitiv reprezentată în țara Valahilor. În apus tânărul vlăstar de boier ajunge prizonierul tuturor școlilor filosofice și pe rând al tuturor confesiunilor. E rob și chiar și de pasiunea magiei — acțiunea se petrece în veacul XVI — care-l duce la crimă. Alungat de umbra victimei sale, eroul văduvit de suflet se întoarce la casa părintească, unde în atmosfera smeritelor icoane primitive ce le zugrăvise în epoca virginității sufletului său ortodox își recapătă credința și n'r'un extaz de admirație pentru comora ortodoxiei sale strămoșești, povățuit de un țăran, ia drumul Mănăstirii Neamului ca al unui nou Ierusalim.

Piesa este zidită cu excelențe mij-

loace dramatice pe pedestalul unei uluitoare culturi filozofice — îndrăznesc să spun: și teologice — fiind însuflețită de o simțire de cea mai ortodoxă esență. Ea este o strălucită apologie a credinței ortodoxe a neamului, realizată cu un talent dramatic de cea mai rară vigoare.

Artiștii Teatrului Național din Cluj și-au făcut o problemă de demnitate din interpretarea pe cât de conștientoasă, pe atât de entuziastă a piesei «*Cerurile spun...*» care a trezit în sufletele spectatorilor impresii ce nu se vor șterge curând.

Aceeași admirație sinceră pentru iscusința regizorului care a montat misterul religios al dlui V. Papilian. N. C.

Calendarul Arhidiecezan. apărut sub numele de Calendarul Bunului Creștin, este primit și de astădată cu toată dragostea de toți cei cu simțire românească ortodoxă.

Calendarul acesta, pentru anul 1934, — cu prea frumoase pagini de lectură instructivă și interesantă și ilustrată, — este, în ediția fără șematism, aproape epuizat. Câteva exemplare se mai găsesc la *Librăria Arhidiecezană, Sibiu*.

Ediția cu șematism (cu tabloul statistic al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu) conține cele mai recente date statistice despre această Arhiepiscopie, și are același material ales de citit, care merită să fie cât mai cunoscut. Cereți Calendarul dela *Librăria Arhidiecezană, Sibiu*.

O nouă lucrare a dlui profesor I. Lupaș. — În Editura *Scrisul Românesc* din Craiova, colecția *Clasicii români comentați*, care se publică sub îngrijirea dlui profesor universitar N. Cartojan, au apărut două volume întitulate *Cronicari și istorici români din Transilvania*, cu un studiu introductiv, în care dl profesor Lupaș dela universitatea din Cluj a reușit să aducă o serie întreagă de dovezi despre vechimea istoriografiei române ardeleni, care nu începe numai la sfârșitul secolului XVIII, cum s'a afirmat, până acum în mod tendențios, ci chiar din jumătatea a doua a secolului al XV-lea.

Adevărat că operele cronicarilor români din acest secol, ca și din cel următor, au fost scrise în limba latină. Dar împrejurarea aceasta nu poate fi un motiv de a le ignora. Dimpotrivă, trebuie să se țină seamă de ele, precum se dă de ex. atențiune și letopisețelor scrise de cronicarii moldoveni ai secolelor XV și XVI în limba slavonă. Mai ales că de sub învălișul graiului latin iasă la iveală cugetarea și simțirea românească, după cum a reușit dl profesor Lupaș să demonstreze în mod convingător chiar cu scrisul *cronicarului anonim dela 1473—1479*, care laudă cu însuflețire pe Ștefan cel Mare, domnul Moldovei, și critică fără cruțare pe Matia Corvinul, regele Ungariei.

După studiul introductiv, însoțit și de o bibliografie considerabilă, urmează spicuirii din 58 de cronicari și istorici români transilvăneni, până în pragul zilelor noastre. Este o lectură din cele mai folositoare, căci textele apar selecționate cu îngrijire,

mai umiltoare pozițiune și, ca luare în bătaie de joc pentru noi, vor să mai serbeze peste câteva luni „mileniul”, care nouă nu ne poate reaminti decât umilirile, prin care am trecut. Noi, care ne-am jertfit viața toată, ca să fim mereu viu în inimile fraților noștri simțământul de dignitate națională, nu putem să stăm ca privitori blegi în fața acestei serbări, căci aceasta ar descuraja poporul, ar desilusiona pe binevoitorii noștri și i-ar face pe maghiari încă mai îndrăzneți decum sunt.

Trebue dar să facem ceva, pentruca lumea să vadă, că nu ne umilim și că n'are să fie pace câtă vreme nu ni se face dreptate. Nici scăparea Dvoastre din temniță, nici promisiunile ce ni se vor fi făcând, nici venirea la putere a dlui Sturdza nu poate să ne determine a curma lupta.

Dacă dar între tovarășii noștri de luptă e vreunul, care fie obosit de suferințele, prin care a trecut, fie scârbit de neînțelegerile, prin care trecem, vrea să stee la o parte, noi îi respectăm simțământul și cerem numai să nu ni se pună în cale făcându-se unealtă fie voluntară, fie involuntară a celor ce voiesc să înăbuse mișcarea reprezentată de noi.

Te rog dar să stăruie pe lângă dl Dr. Rațiu să lase decamdată „Tribuna” în pace.

cuprinzând momente de netăgăduită valoare educativă. Astfel, volumele recente ale profesorului dela universitatea din Cluj vor aduce neprețuite servicii nu numai pentru promovarea învățământului literar și istoric din toate categoriile de școli, ci și pentru lărgirea sferei de cunoștințe pe seama tuturor celor doritori să fie informați mai temeinic și mai amănunțit cu privire la manifestările de viață și cugetare românească în trecutul depărtat al Transilvaniei.

Comemorare. — Jubileul de 50 de ani, al profesorului universitar din Cluj, dl O. Ghibu, este comemorat de revista pedagogică *Satul și Școala, condusă de dnii C. Iencică și D. Goga*.

Revista clujană înșiră marea număr de opere valoroase publicate până acum de profesorul sărbătorit, care și-a câștigat deosebit merit prin organizarea învățământului în Ardeal, prin munca desfășurată întru rededeșteptarea naționalismului în Basarabia, nu mai puțin prin neobosită sa activitate depusă în tratarea problemelor juridice bisericești.

Ii dorim și din partea ziarului nostru mulți ani de tot mai rodnică lucrare, spre folosul neamului și al bisericii, al cărui vrednic fiu este.

Preoțimea și politica. — Preoțimea din eparhia Moldovei este indemnă, prin o scrisoare pastorală a I. P. S. Sale Mitropolitului Pimen, să nu se depărteze dela linia de conduită politică ce trebuie să o păstreze slujitorii altarului.

„Preotul, ca ori care cetățean, — spune înaltul prelat — are dreptul de a face politică; dar se cuvine, și trebuie să facă numai acea politică de colorit bisericesc, care aduce pace și dragoste între oameni.

„Preotul are datoria să se ferească ca de foc, de a se înregimenta într'un partid politic.

„Singura lui politică trebuie să fie aceea de înfrățire între oameni, iubire de neam, respect de legi, păstrarea bunelor moravuri strămoșești, răspândirea cât mai mult a educației morale, civice și sociale, dragostea de școală, de demnitate și de muncă cinstită; într'un cuvânt, politica preoțimii noastre trebuie să tindă la buna reputație a țării și la trănicia neamului nostru românesc”.

Sfințirile de biserici ortodoxe române, săvârșite zilele trecute, dau ocazie și îndemn cotidianelor noastre să aprecieze cu mai mult interes ortodoxia. Sfințirea bisericii domnești dela Craiova, a catedralelor dela Cluj și Târgoviște, au provocat manifestări religioase cu adânc răsunset în întreaga țară. „Este fapt cert, — mărturisește unul dintre glasurile presei din capitală, — că credința în Dumnezeu, credința creștină ortodoxă, stă la temelia sufletului românesc, și luminează actele ce depășesc cotidianul.

Istoria țării noastre este de altfel străbătută de-o rază luminoasă, de cre-

„**Replicii**”, când și dl Sturdza era de părerea mea, a recunoscut serioșitatea situațiunii și a venit aici, stăruind acum să faceți și Dvoastră ca dânsul și ca frațele Popovici.”

Guvernul conservator însă înțelege situațiunea și de aceea a mișcat toate pietrele spre a Vă determina să mergeți la Cluj și să intrați în temniță, căci, venind aici, îi creați o pozițiune foarte grea. Și în adevăr, dacă veniați aici, se întâmpla în vara anului 1894 ceeace s'a întâmplat în toamna anului 1895.

Știm astăzi chiar mai bine decât înainte de aceasta cu câteva luni, ce fel au fost mijloacele, de care s'au folosit: mă mărginesc însă a constata, că nu tocmai în zadar. Dnii Lucaciu și Coroianu, voinđ să fie foarte șireți, au jucat un rol în doi peri, dl Dr. I. Rațiu, împins de femeile din familia sa, a jucat un rol împăciuitoar, crezând că e cu puțință să păstrezi bune relațiuni și cu liberalii, și cu conservatorii, ear Dvoastră, ceilalți v'ați lăsat să fiți ademeniți și n'ați ținut seamă de stăruințele vechilor și sincerilor Dvoastre prieteni, ci V'ați dus la Cluj și apoi la Vác.

Iți fac dar în toată sinceritatea mărturisirea, că nu înțeleg folosul jertfei

A. C. P.

ce ați adus stând peste un an de zile în temniță și sunt adânc mâhnit, când trebuie să văd, că s'a produs între noi desbinarea mult dorită de adversarii noștri.

Orișice s'ar fi întâmplat însă și orișice s'ar mai întâmpla de aici înainte Dta și eu, fratele Bărcianu și eu, noi tribuniști de bastină rămânem prieteni, căci odată trăim în lumea aceasta și n'am fi vrednici de această singură viață, dacă pentru lucruri de nimic am strica un atât de vechi și bun prieteșug, cum e al nostru.

Vă rog deci cu inima deschisă pe Dta și pe fratele Bărcianu, să stăruieți, ca nici ceilalți să nu se facă unelte ale adversarilor noștri tocmai acum, când trebuie să fim strânși cu toții la un loc.

Dacă rău au făcut frații Popovici, Brote și Albin, că au venit aici, vina lor nu e decât că au cedat față cu stăruințele celor de aici, și eu primesc pentru aceasta și n'afa Dvoastre, și n'afa poporului, și n'afa urmașilor toată răspunderea. Supărați-vă pe mine, ocorăți-mă pe mine, osândiți-mă pe mine, dar nu le dați adversarilor satisfacțiunea de a produce chiar acum o desbinare.

Veacuri întregi dearândul părinții, bunii și străbunii noștri, au fost despoiați și umiliți de părinți, bunii și străbunii maghiarilor, care azi ne fin în cea

Aceia, — cari au ostenit și au alergat, ca să întemeze „Tribuna”, au petrecut nopți nedormite, au tras pânea dela gura copiilor săi și s'au pus în conflict cu multă lume, ca să susție „Tribuna”, — suntem noi Tribuniștii de bastină. A noastră e „Tribuna”. Sunt multe opintirile, pe care le-au făcut alții, ca să pună mâna pe ea și s'o folosească contra noastră, și știm cu toții prea bine, că fratele Brote s'a făcut proprietar al ei după înțelegera luată de noi, pentruca s'o scape din ghiarele adversarilor, ca om de încredere al nostru. Au venit în urmă adversarii noștri și au sistat-o tocmai pentru că noi dispuneam de ea. Dl Dr. Rațiu nu face bine, dacă profită de acest act de violență al adversarilor, spre a se face stăpân de ea, Dsa dimpreună cu alții, care n'au contribuit la întemeerea și susținerea ei și nu știu, care e rostul ei în viața noastră comună.

Dta știi prea bine și nimeni mai bine decât Dta nu poate să știe, cât de mult și cu câtă inimă am muncit eu pentruca să fac din „Tribuna” un regulator al vieții noastre comune. Vei înțelege cât de mult trebuia să mă mâhnească multe din articolele puțin virile publicate 'n timpul celor din urmă câți-va ani în coloanele „Tribunei”. Am rămas însă rezervat, fiindcă simțământul meu

dință cucernică, profundă, fără aparat extern și sgomotos, în forța divină, în atotputernicia Cerului. A înfruntat toate, cu o speranță optimistă în îndreptarea ce va veni cu siguranță. «Dumnezeu nu ne lasă». Și nu ne-a lăsat. Când vovozii se întorceau din războaie, istoiviți de supraomenești lupte și atâtea de rare ori învinși, ei se gândeau la datoria supremă față de Dumnezeu: Ei clădeau o biserică, semn vizibil concret a pioșeniei și a respectului față de cele sfinte, față de cer. Această credință puternică, fără misticism păgân, fără manifestări exagerate, o regăsim ca o forță de susținere în mult cercetata viață istorică a poporului nostru. Și de aceea aceste târnosiri de catedrale, făcute în momentele grele, se integrează într-o stare de suflet ce e profund românească».

Adunare preoțească, și constituirea F. O. R. din tractul protopopesc Sighișoara. — Burgul medieval, Sighișoara, cu însemnată populație românească, în ziua de 8 și 9 l. c. a îmbrăcat haină de sărbătoare. Aici și-a ținut adunarea strădalnică Asociație a clerului „Andrei Șaguna” din acest tract, cu bogat program, sub conducerea părintelui protopop Emilian Stoica. La aceasta a slujit părintele protopop asistat de preoții: S. Rusan, S. Dobre, E. Bologa și S. Radu. Au predicat: părintele S. Rusan și S. Pulca despre însemnătatea zilei. S'a făcut apoi Te-Deum pentru onomastica Marelui Voievod Mihai și invocarea sfântului Duh pentru F. O. R.

După terminarea serviciului în capelă, fiind de față elita gândirii ortodoxe din Sighișoara, Odorhei, Criștur și împrejurimi, ia cuvântul părintele protopop Em. Stoica și în numele preoșimii salută adunarea F. O. R. În scurte cuvinte zugrăvește starea psihologică a vremii de azi, reînnoirea la biserică a intelectualilor și geneza F. O. R. la Cluj. Sfârșește accentuând că P. C. Sa n'are decât rolul mediator — o verigă — de legătură între cei de sus, apoi între preoți și mireni, și asigură F. O. R. de tot concursul preoșilor.

Vorbește apoi dl Horia Teculescu, directorul liceului din loc, și delegatul F. O. R. dela centru, care, mișcat de marea manifestare a ortodoxiei pe aceste plaiuri, expune, în cugetări alese, subiectul: «*Poezia Biblică*», ascultat cu viu interes. Relevă necesitatea renașterii în Hristos Domnul, pe care o îmbrățișează azi sufletul cugetătorilor mari. Ne trebuie un creștinism activ. Termină cu vorbele memorabile ale lui Bacon de Verulam: „Știința multă apropie pe om de Dumnezeu, știința puțină îl îndepărtează”.

Iau cuvântul dnl Dr. Filipescu și Dr. Știrbeș, arătând cum înțeleg să vină în ajutorul moralizării societății prin religie și biserică.

S'a ales apoi comitetul F. O. R. din acest tract protopopesc, în frunte cu dl Horia Teculescu, președinte.

Se expediază o telegramă I. P. S. Mitropolit Nicolae, ca semn de nețărmuritate

recunoștință pentru tot ceea ce face întru ridicarea prestigiului bisericii și neamului românesc.

După amiază începe activitatea cercului preoțesc. La ora 3 vecernie la biserică. Asistă multă lume. Predică părintele S. Dobre despre „Cultul ingerilor”. Mai vorbesc părintele I. Popa despre „Anul sfânt” și părintele S. Rusan: „60 de ani dela moartea Marelui Șaguna”. După fiecare vorbire „ostașii” cântă imnuri.

În ședința intimă părintele protopop E. Stoica, în cuvântul de deschidere, relevă importanța zilei pentru tract prin alcătuirea F. O. R. cu care preoții vor avea să concureze.

Se dă cuvânt părintelui S. Radu, care își face intrarea în cercul fraților preoți cu desvoltarea subiectului: «*Darea de seamă despre mișcarea literară religioasă din ultimul an*». Expune nelineștea contimporană, provenită din criza de caracter intern: religios-moral. Arată duhul de renaștere și apropiere de Hristos, concretizat în F. O. R. și „Oastea Domnului”. Atrage atenția că azi privirile multor străini din apus sânt îndreptate spre ortodoxie. Înșiră, după domeniu, literatura ortodoxă ecumenică și cea română, și relevă necesitatea de a o cunoaște cât mai temeinic.

Se iau în discuție mai multe programe de activitate pastorală peste iarnă.

Joi în 9 l. c. s'a ținut lecție practică cl. IV la școala primară, de părintele A. Stoicovici. Se resoală apoi chestiuni administrative și adunarea se închide la 12^{1/2} a. m., după ce părintele protopop mulțumește P. C. preoți pentru interesul ce-l poartă celor pastorale. S. R.

Nr. 7708/1933.

Notificare oficială

În baza ordinului ministerului instrucțiunii și cultelor din 28 Iulie a. c. Nr. 102.409 cucernicii preoți sânt invitați să trimită Consiliului arhiepiscopesc în decurs de 3 zile dela primire chitanțele de salarii, semnate și de percepție pentru achitarea impozitelor, căci altcum nu se vor lua în state pe luna următoare. Se atrage atențiunea cucernicilor preoți asupra acestei dispoziții, deoarece nu se va ordonanța salariul pe luna următoare, până nu se justifică cel anterior prin trimiterea chitanțelor.

Netrimiterarea la timp a chitanțelor va avea de urmare neordonanțarea salariului.

Sibiu, 12 August 1933.

Consiliul arhiepiscopesc.

era, că lucrul nu are deocamdată importanță. Nu mai pot însă să stau în rezervă, când văd că oameni care n'au nici o vocațiune literară și care nici în ale politice nu sunt bine orientați, voiesc să se facă stăpâni pe „Tribuna”, pentru care eu atât de mult a trebuit să sufăr.

Nu mai sunt acum nici eu om tinăr și mi-ar fi greu să încep încă odată în viața mea o luptă ca cea purtată contra dlor Mocsonyi, Cosma și Babeș: nu mă sperii însă nici de gândul acesta, când vorba e să apăr pe cea mai scumpă din creațiunile mele. Nu ași voi-o aceasta și de aceea te rog străru pe lângă dl Dr. Rațiu să fie deocamdată bun răbdător și să lase „Tribuna” în purtarea de grijă a dlui Liviu Albini, care e om de încredere al nostru și e vrednic și de a Dsale încredere.

N'o să treacă prea mult timp până ce se vor întoarce și dnii Brote, S. Albini și Popovici, și atunci se va regula și pozițiunea „Tribunei”.

Să fim cu toții, cum atâtea timp am fost, buni tovarăși de luptă, căci numai așa vom putea face ca poporul nostru să tragă folos din situațiunea pentru dânsul azi mai favorabilă decât în trecut.

Nevastă-mea mă însărcinează să spun dnei Comșa cele mai afectuoase

complimente, eară eu te rog să-i spui sărutări de mână din partea mea.

Al Dtale sincer amic

IOAN SLAVICI.

Teosofia și gnoza

V

Ocultismul are dreptate când nu vede în natură un mecanism, ci o ierarhie spirituală; la fel are dreptate și când neagă unicitatea, izolarea și stagnarea eonului nostru universal. Nu numai conștiința pozitivă, ci și cea bisericească identifică întrucâtva universul, creațiunea, cu eonul lumii noastre. Nu există granițe sigure care să-l mărginească de ceea ce a fost înainte, va fi după și dincolo de el.

La începutul vieții lumii, natura era mai puțin materializată, mai puțin condensată ca în desvoltarea vremii noastre. Tradițiile oculte ne vorbesc de această incandescentă a lumii, ele cuprind adevăruri uitate de conștiința noastră religioasă și științifică. La începutul vieții lumii noastre conștiința omului era adormită; starea aceasta corespunde cu o lipsă a limitelor precise dintre lumea noastră și celelalte. Cronica akashică cuprinde în această privință multe adevăruri. Impietirea naturii materiale nu-i cel din urmă adevăr. În conștiința creștină, concepția materialistă des-

În pragul alegerilor

Țara intră din nou în furtunoasele valuri ale alegerilor parlamentare. Aceste valuri își au tentațiile și primejdiile lor. Biserica trebuie să rămână departe de ele, pentru a-și păstra întreaga ei curățenie și vigoare. Acțiunea ei nu poate fi pusă decât în slujba exclusivă a demnității naționale și a marilor interese duhovnicești ale neamului.

Avem toată încrederea în înțelepciunea și tactul iubitului nostru cler, care punând interesele sfintei noastre biserici mai presus de orice alte interese, va păstra și de astădată linia dreaptă a crezului ortodox și național, indicată de jertfelnicii noștri înaintași ziditori de țară.

Meditație

Întoarceți-vă spre mine și veți fi mântuiți. [Is. 45, 22].

Cât este de simplă Evanghelia!

Pentru a trece dela moarte la viață, ajunge o singură privire, o privire îndreptată spre Dumnezeu cel viu care ni s'a descoperit și ni s'a dat în Isus Hristos. Iată ceea ce ne spune Sfânta Scriptură în atâtea locuri.

Cugetându-ne la acest lucru înțelegem că trebuie să fie așa. Gândindu-te-ai vreodată la tot ceea ce poate cuprinde o privire?

Într-o privire îți poți pune tot sufletul. Nimic nu este atât de adânc, de grăitor, nimic care să te lege ca o privire. Mai bine decât orice alt lucru, privirea poate lega, poate uni.

Iată deci, după îndoiele, după căderi, după decepțiuni de tot felul, sătul de-a mă uita la mine sau la om, numai privirea mi se îndreaptă spre Dumnezeu cel viu.

Ce revelație! Ce farmec! În măsura în care privesc cu simplitate și încredere, pacea îmi umple sufletul.

Da, pentru că prin această privire mă îndrept spre Dumnezeu însuși, mă văd iubit de El, iertat, călăuzit, mântuit, precum ne-a făgăuit.

Căci, pentru a pune stăpânire pe toate bogățiile acestea și a le cunoaște, o privire ajunge. Prin Isus Hristos, Dumnezeu nu cere omului decât o privire pentru a-l trece dela moarte la viață, de pe pământ la cer.

Marele predicator al catedralei Notre-Dame, Lacordaire, (secolul XIX) a înțeles aceasta:

Pe patul morții zăcând fără putere a murmurat împăcat, arătând crucea: „Nu mă mai pot ruga lui Dumnezeu, dar îl privesc”.

Astăzi, Părinte ceresc, în Fiul tău vrem să ne uităm la Tine, și să punem în această privire sufletul nostru întreg. [După text francez].

Pr. G. Secaș.

INFORMAȚIUNI

Membrii comitetului eparhial precum și președinții despărțimentelor protopopești ale „Frăției Ortodoxe Române” sânt convocați în ședință pe ziua de 20 Noemvrie 1933, ora 3 după masă, în cancelaria Consistorului mitropolitan din Sibiu. P. C. protopopi sânt rugați să încunoștințeze pe cei vizați despre aceasta. Biroul F. O. R.

Amintirea lui Constantin Brâncoveanu, a „Domnului creștin”, este cu mare pietate evocată într-o expoziție retrospectivă, care este deschisă acum la Muzeul arhivelor statului în București. Se pot admira în această expoziție, zilnic deschisă, multe odoare, cărți, documente, monete, stofe, icoane, precum și sabia cu nestimate a lui Vodă Brâncoveanu, portretul său descoperit de curând la Muntele Sinai, ziarul intim autograf al Voievodului ș. a.

Efectele grozave ale foametei în sovietica Rusie întrec cea mai îndrăzneată închipuire. Foametea a secerat și mai seceră milioane de oameni. Scrisori din Rusia, publicate în străinătate de nenorociți ruși, arată că în Rusia de azi oamenii mănâncă nu numai șoareci, câni și pisici, ci oamenii se mănâncă și ei între ei. În capitala Ucrainei, la Kiev, sânt arestate 150 persoane pentru antropofagie. Raiul sovietic este, de multă vreme, veritabil iad roșu.

ȘTIRI LOCALE

Conferință. Marți, în 21 Noemvrie c. ora 6 seara, în sala prefecturii județului, va conferența în cadrul Frăției Ortodoxe Române, secția Sibiu, dl profesor universitar Gh. Bogdan-Duică despre: Spiritul de resurrecție religioasă în sudul Ardealului. Intrarea: 5 și 10 lei. Pentru studenți și elevi, liberă.

„Reuniunea română de muzică Gh. Dima”, Sibiu, va ține adunarea generală extraordinară Miercuri la 22 Noemvrie a. c., în localul dela Musikverein, ora 18, cu următorul program: Alegerea președintelui și dirigentului. Invităm pe onorați membri să ia parte la această adunare. *Comitetul.*

Conferențe publice în Sibiu. Despre educația fizică a vorbit Dumineca trecută, în sala prefecturii, dl Petre Lazăr, conferențiar al O. N. E. F.; tot despre acest subiect va vorbi Duminecă, în 19 Noemvrie, ora 6 seara, dl Dr. Valeriu Bologa, profesor al universității clujene.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Calendare. Au apărut cele două calendare: «*Amicul Poporului*» și «*Calendarul Săteanului*», cel dintâi în anul al 74-lea, al doilea într'al 43-lea, redactate de cunoscutul scriitor Horia P.-Petrescu. Conțin și de astădată un material bogat și ilustrații interesante. Colaboratorii: Dr. Gh. Preda, Dr. Mihail Șerban, Dr. J. Popescu-Sibiu, Dr. Eugen Nicoară, Romul Simu, I. Dăncilă etc. Povestiri, poezii, sfaturi economice. Ilustrații: Memorandistul N. Cristea, Visarion Roman, Dr. Mih. Șerban, din viața culturală a satelor noastre (călușeri, por-

sim una din expresiile platonismului creștin, pătrunderea în conștiința bisericii a lumii Ideilor, a doctrinei privitoare la sufletul universal, a realismului platonician, pe care trebuie să-l opui degenerescenței nominaliste a creștinismului. Trebuie să recunoști că în formele sale oficiale și predominante, biserica nu crede în realitatea cosmosului, că ea-și închipue lumea sub unghiu pozitivist, adoptând o interpretare moralistă a creștinismului. Natura cosmică a bisericii nici cum n'o poate concepe conștiința aceasta, care nu-i întrevede decât o înfățișare socială. Dar doctrina sofologică îmbracă un așa caracter, încât amenință să înghiță în problema cosmosului pe cea a omului; libertatea și activitatea lui creatoare dispăre aici. Și totuși, azi problema religioasă mai importantă e cea a omului, nu aceea a *Sophiei* sau a cosmosului. Sophiologia trebuie să fie legată de problema antropologică. În acest înțeles, Boehme e un mare precursor. Pentru conștiința noastră, el are mai mare importanță decât Platon. Doctrina lui și este mai puțin panteistă decât aceea a adeptilor sophiologiei rusești. Să amintim în treacăt ce s'a spus despre această doctrină a lui Boehme și să tragem concluzii.

Sophia este Fecioara omului, Fecioria (virginitaet) lui.* Omul e androgyn (trans-

Doctrina sofologică a cugetării religioase rusești e una din încercările ce au de scop să înapoieze creștinismului conștiința cosmică, să dea în Hristos un loc cosmologiei și cosmosofiei. Ea are o valoare semnificativă, deoarece încearcă să depășească pozitivismul bisericii. În ea gă-

* Doctrina despre „Sophia” e răspândită în toate scrierile mari ale lui Boehme.

turi premiate, coruri sătești). Pe coperta „Amicul Poporului“ are portretul M. Sale Regelui Carol II, în culori. — Editura: Krafft & Drotleff S. A. Sibiu. — Prețul: „Amicul Poporului“ Lei 18— „Calendarul Săteanului“ Lei 12.

„Poporul Românesc“. A apărut: Nr. 18, cuprinde numeroase articole și sfaturi îndrumătoare, semnate de: N. Batzaria, I. Agârbiceanu, Dr. I. Gheorghiu, I. Gr. Opreșan ș. a. Patru pagini, cu știri felurite din țară și lumea întreagă, închee numărul. Ilustrații istorice și vederi. — Se abonează cu 120 lei anual. Redacția și administrația: Gara Chitila, județul Ilfov. La cerere se trimit numere de probă.

(60) 1—3

Concurs repetat

Pentru întregirea parohiei de clasa I din **Brașov-Tocile**, protopopiatul Brașov, se publică un nou concurs, cu termen de 30 de zile, dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială de 13 jugăre teren arabil.
3. Casă parohială în stare corespunzătoare.
4. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Brașov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român, Brașov, Piața Unirii 1, până la termenul fixat.

Concurenții vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminică sau sârbătoare, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Brașov, la 15 Noemvrie 1933.

Oficiul protopopesc.

Dr. L. Blaga
protopop.

Ad. Nr. 182/1933.

(59) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Fântâna** cu filia **Hoghiz**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Taxele stolare, obișnuite în toate parohiile protopopiatului.
3. Birul preoțesc (20 l. cereale de fiecare fum de casă, din materă și filie).
4. Sesiune parohială, 12 jugăre.
5. Case parohiale cu dependențe.

Candidații, având înțai aprobarea Preaven. Consiliu arhiep., își vor înainta cererea de concurs, însoțită de actele necesare, oficiului protopopesc Cohalm, rămânând să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu enoriașii.

Cohalm, 5 Octomvrie 1933.

Alexandru Brotea,
protopop.

mite urmașului său chipul său întreg) când rămâne în el Fecioara lui, când e feciorelnic, curat și neatins. Căderea omului androgin este pentru el pierderea Fecioriei, care se urcă în cer, în vreme ce pe pământ apare femeia ce-și ispășește păcatul prin nașterea de fii. Natura feminină atrage și seduce veșnic principiul masculin lipsit de integritate. Omul cade în puterea elementului sexual, se supune necesității naturale. Mai mult, pierderea Fecioarei însemnează pentru el pierderea libertății, căci integritatea constituie curățenia, libertate. Lumea naturală nu-i feciorelnică, nu o stăpânește elementul feminin înțelept (iluminat). Dar Fecioara cerească pătrunde iar în lumea naturală sub forma Fecioarei Maria și din ea se zămislește în duh generația noului Adam, în care fecioria iluminată și maternitatea sfântă trebuie să învingă feminitatea rea. Cinstirea „Sophiei“, a Fecioarei cerești, se leagă de cinstirea Maicii lui Dumnezeu. Din ea se naște Dumnezeu-Omul, în care, pentru prima dată în istoria lumii naturale, apare fecioria desăvârșită, integritatea absolută, adică starea androgynă a naturii omenești.

Sufletul lumii e feminin, e decăzut, dar în ea (în femeie) ca și în sufletul omului, restabilirea fecioriei e posibilă. Fecioara

Nr. 66—933 par.

(32) 1—3

Concurs

Parohia ortodoxă română din Mediaș publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român pentru **pictarea icoanelor din tâmpla bisericii noi**.

Icoanele se vor picta în stil bizantin și în concordanță cu pictura din interiorul bisericii.

Caetul de sarcini se poate vedea la oficiul parohial.

Mediaș, 14 Noemvrie 1933.

Oficiul parohial ortodox:

Ioan Crăciun
protopop-paroh.

Nr. 693/1933.

(56) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Dupăpiatra-Valea-Porcurii**, din protopopiatul Zarand, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obișnuită în parohie.
3. Jumătate zi de prestație de ficare fum.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Zarandului în Brad.

La cererea de concurs se va anexa și incuviințarea Preaven. Consiliu arhiep., că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, la biserică, spre a fi cunoscuți de parohieni.

Brad, la 20 Octomvrie 1933.

Oficiul protopopesc ortodox român al Zarandului în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Andreiu
protopop.

Nr. 277/1933 prot.

(57) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Țapu**, protopopiatul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială de 13 jug. arător.
4. Câte 1 ferd. cucuruz sfârmit și o zi de lucru de fiecare familie.
5. Stola obișnuită în tract.
6. 2 stânjini lemne de foc, aduse în curtea parohială.

Candidații îndreptățiți își vor trimite subsemnatului cererea de concurs provăzute cu toate documentele necesare, anexând și autorizația de candidare dela Preaven. Cons. arhiepiscopesc, și cu avizul oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie și în biserică la serviciul liturgic.

Mediaș, 5 Octomvrie 1933.

Oficiul protopopesc ort. rom. Mediaș în înțelegere cu cons. parohial din Țapu.

Ioan Crăciun
protopop.

apare ca un principiu feciorelnic al sufletului universal. Cosmosofia e cunoașterea acestui principiu, adică a frumuseții lui fără sfârșit. „Sophia“ e Frumosul. Frumosul e Fecioara cerească. Iluminarea și transfigurarea lumii naturale create e manifestarea Frumosului. Și când arta, în înțelesul cel mai larg al cuvântului, pătrunde frumusețea lumii, dincolo de urâciunea lumii naturale, ea zărește feciorelnicul din lume, ideea divină ce o caracterizează. Dar înțelepciunea lumii stă în legătura cu fecioria omului. Doctrina sofologică rusă par'că tăgăduiește că omul ar fi în centrul lumii, că cosmosul ar fi în el, nu e o doctrină sănătoasă, căci supune spiritul masculin sufletului feminin.

Trebuie să ne întoarcem cu alte intenții la simțământul cosmosului. Datoria gnozei creștine constă în stabilirea unui echilibru ideal între teosofie, cosmosofie și antroposofie. Căci mistică, ocultismul și religia coexistă în conștiința noastră. Mistica e comuniunea imediată cu Dumnezeu, contemplarea lui Dumnezeu și unirea cu El. Ocultismul e unirea cu puterile ascunse ale cosmosului și e și o desăvârșire cosmică. Religia e atitudinea hotărâtă a omului față de Dumnezeu, e calea ierarhică și normativă pentru unirea cu El. Boehme,

mai mult decât ceilalți gnostici, a știut să unească în el momentele mistice, oculte și religioase. De aceea și gnoza lui, deși cu unele rătăcirii, se apropie mai tare de gnoza creștină adevărată. Esoterismul și exoterismul nu se exclud unul pe altul; exoterismul trebuie înțeles de adâncimea esoterismului.

Teosofia e un sincretism religios. Astfel de mișcări se ivesc în vremile de cercetări și crize spirituale. Fragmente de cunoștințe străvechi și de tradiții oculte se amestecă în ele cu conștiința modernă, cu naturalismul și raționalismul de azi. Ceeace displace mai mult în teosofie și în antroposofie, e presumpția și pretenția unei cunoașteri pe care n'o au, revendicarea unei atitudini deosebite față de scrierile lor, siguranța cu care afirmă că cei neinițiați nu pot ajunge la înțelegerea învățăturilor lor. Atitudinea duhovnicească a teosofilor nu-i creștină: ea se caracterizează prin suficiență. Teosofia seduce prin ideea fraternității dintre oameni și dintre popoare pe care însă nu-i în stare s'o realizeze. Și totuși asemenea curente prevestesc totdeauna o puternică lumină spirituală. [Sfârșit].

În românește de:

Teodor Bodogae.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar Arhidiecezan)

pe anul 1934

Al 83-lea dela apariție

Cu bogată și aleasă materie și cu ilustrațiuni

Calendarul, pentru anul 1934, conține următoarele:

Lectură:

Reprivire, știri, fapte, comentarii asupra anului expirat: Greutățile. — Zece ani de activitate. — Presa bisericească. — Se jăluiesc. — **F. O. R.** — Prelegeri religioase. — Întâmpinări. — Biserică ortodoxă în Blaj. Darul Regal. — Monument lui Șaguna. — Etatzare. — Vizitație canonică. — Înțelegere. — Adunările din 28 Mai. — La praznicul Cincizecimii. — Jubileul. — Academiiile noastre teologice. — Adunarea eparhială din Sibiu. — Moartea unui episcop. — La sfințele mănăstiri. — Școală română la Atena. —

Urare, versuri.

Domnul i-a chemat întru ale Sale, în amintirea răposaților preoți.

Matei Voileanu, date biografice.

Câte religii sânt?

Pânea noastră, versuri.

Șase mii de cununii.

George Coșbuc în Sibiu, bustul, câteva amintiri.

Biblie. Viața omului se lungeste?

Renașterea monahismului.

Cititoriile din alte vremuri: I. Mănăstirea Tismana, II. Mănăstirea Cocoș, III. Mănăstirea Hodoș-Bodrog.

Psalmul 148.

Biserica Sfânta Sofia din Constantinopol.

Cum a murit Constantin Brâncoveanu și fiii săi.

FEL DE FEL: 1. Cuvântul luminos. — 2. Medicul și preotul. — 3. Mânile. — 4. Răsbunarea. — 5. Cum e omul cel nou. — 6. Fapta întrece vorbăria. — 7. Cercetarea obligatorie a bisericii. — 8. Biserică ortodoxă în Japonia. — 9. Ce se povestește între țărani ruși. — 10. Mari sânt minunile lui Dumnezeu. — Oastea Domnului. — 12. O Biblie veche. —

Pe copil, versuri.

GLUME. — Gândiri și îndrumări.

Târgurile. Anunțuri diferite ș. a.

CHIPURI: I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* în mijlocul preoțimii (la Sighișoara). — I. P. S. Sa în mijlocul tinerimii școlare (în acelaș oraș). — I. P. C. Sa Arhimandritul Iuliu Scriban. — Alex. Lascarov-Moldovanu. — I. Gr. Opreșeanu. — Oastea Domnului în adunarea dela Sibiu. — Oastea Domnului în pelerinaj la Râșinari. — Matei Voileanu. — George Coșbuc. — Visarion Roman. — Sf. Mănăstire Tismana.

În celelalte părți ale Calendarului, după cronologie etc., se află următoarele: Adrese mai importante în capitală; Poșta; Taxele de timbru; Biserica autocefală a României: I. Mitropolia Ardealului; II. Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu; Evidența pentru oficiile protopresbiterale și parohiale, pentru cateheți și clerici; Pensionarea; Asociația Clerului; *Tabloul statistic* (Șematism) al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu: III. Protopresbiteratele.

Calendarul s'a tipărit în ediție cu și fără șematism.

PREȚUL pentru ediția cu șematism 50 Lei; pentru ediția fără șematism 12 Lei, plus porto poștal 10 Lei, și sânt a se trimite înainte, prin mandat poștal, la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. — Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, li se dă rabat.

Nr. 521/1933.

(58) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Ciugud**, din protopopiatul Sebeșului, cu termen de 15 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitete împreunate cu acest post sânt:

1. Locuință în natură.
2. Sesiune parohială în mărime de 19 1/2 jug. cad. și folosința cimitirului.
3. Stola obișnuită în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeșului, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiune dela Preaven. Cons. Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidații se vor prezenta, cu incuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Sebeș-Alba, 12 Octomvrie 1933.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeșului în înțelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

Citiți și răspândiți ziarul
Telegraful Român